

Vandhandleplan

Egnehistorisk Forening for Hvalsø har med udgangspunkt i sine formål, dels som historisk forening, dels som forening for bygnings- og landskabskultur, følgende kommentarer til vandhandleplanen:

I en landskabelig sammenhæng ser foreningen med stor sympati på frilæggelse af rørlagte vandløb og genslyngning af udrettede vandløb, således at disse får et ”naturligt” forløb. Disse forløb bør ikke nødvendigvis være identiske med forløbene på ”ældste originalkort” fra 1700-tallet.

Det er vigtigt, at erindre at ændringer af vandløbenes forløb kan være en væsentlig del af vores kulturhistorie og af vor nutidige landskabsoplevelse.

Eksempelvis viser pollenanalyser udført af geologer fra RUC, at Kornerup Å fik sit nuværende forløb gennem søen ved et stort gravearbejde udført omkring 850. Det eneste der kan have motiveret dette, er et større vandmølleanlæg. Relationen til Lejre er tydelig.

I en kulturhistorisk sammenhæng falder det foreningen stærkt for brystet, at meget gamle og meget værdifulde kulturspor konsekvent omtales som ”spærringer” for vandets frie forløb.

Eksempelvis nævnes to ”spærringer” på Tadre Bæk.

Den ene vedrører museumsmøllen ”Tadre Mølle”. Her er ”spærringen” beskyttet af dels en naturfredningskendelse, dels af en tinglyst bygningsfredning.

Desuden er der etableret en ”faunapassage” til 200 000 kr – læs fiskepassage for de turistvenlige laksefisk.

Den anden ”spærring” vedrører den nedlagte Øvre Tadre Mølle. Arealet er omfattet af status quo fredningen af Åstrup Gods. Her er tidligere af hensyn til laksefiskene fjernet et nyere betonelement. Dette var OK, men under dette findes meget gamle trækonstruktioner, der kan have væsentlig arkæologisk interesse.

Foreningen har forståelse for afhjælpning af nyere tids ulykker, men mener, at der for ældre anlægsarbejder af kulturhistorisk interesse, bør tages store hensyn. Her må ikke ske fjernelse af ”spærringer”. I stedet bør der laves omløb og passager.

En konsekvent fjernelse af ”spærringer” vil betyde en tilbageføring til situationen i yngre jernalder. Det kan ikke være formålet med vandhandleplanen.

Vi skal ikke i dag genskabe en fjern ukendt fortid.

Vandløb er både med og uden menneskelig påvirkning dynamiske.

P. f. v.

Bent Gottfredsen,
Formand